ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
30 ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
για μαθητές με απαιτήσεις
http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr
•ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
Γ΄ ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των όρων:
α. «Τανζιμάτ»
β. «Φεντερασιόν»
γ. «Αγροτική μεταρρύθμιση» (1917)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχίσετε τα γεγονότα της **Στήλης Α** με τις χρονολογίες της **Στήλης Β** (τρεις χρονολογίες της Στήλης Β περισσεύουν).

Μονάδες 10

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Νομοθετικές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος των εθνικών γαιών	α. 1881
2. Ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας	β. 1909
3. Έναρξη των εργασιών για τη διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου	γ. 1912-1913
4. Αγροτική εξέγερση στο Κιλελέρ	δ. 1893
5. Ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού δικτύου	ε. 1882
	στ. 1910
	ζ. 1870-1871
	η. 1841

ΘΕΜΑ Β1
α. Σε ποια κατάσταση βρισκόταν η βιομηχανία στην Ελλάδα έως το 1870; (μον. 6)
β. Ποια ήταν τα αποτελέσματα της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1917; (μον. 6)

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2
Να αναφέρετε τις συνέπειες των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913) για την Ελλάδα.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε

α. στην πορεία του δανεισμού του ελληνικού κράτους από τη δεκαετία του 1880 και μετά που προκάλεσε την πτώχευση του 1895 (μον. 15) και

β. στην επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου και στα αποτελέσματα της λειτουργίας του (μον. 10)

Μονάδες 25

Κείμενο 1

Ήδη, πριν απ' τον Τρικούπη, το κράτος δεν μπορούσε να καλύψει το έλλειμμα του προϋπολογισμού, παρά με δανεισμό απ' την Εθνική Τράπεζα κι από μερικούς πλούσιους Έλληνες τραπεζίτες. […] Είναι η εποχή που το ξένο κεφάλαιο, προπαντός το αγγλικό, αρχίζει να εισρέει μαζικά. Ανάμεσα στα χρόνια 1879 και 1893 το ποσό των εξωτερικών δανείων ανέβηκε στα 639.739.000 φράγκα ονομαστικό κεφάλαιο και 468.358.500 φράγκα πραγματικό. Η εξυπηρέτηση του δανείου απορροφά τα 40 ως τα 50% των κρατικών εσόδων και, ενώ το ποσό που ήρθε πραγματικά στην Ελλάδα μεταξύ 1879 και 1890 δεν υπερέβαινε τα 359.000.000, η εξυπηρέτηση του δανείου ξεπερνά υπέρμετρα τα εισπραγμένα ποσά.

Επιπρόσθετα πολύ μικρό μέρος απ' αυτά τα χρήματα χρησιμοποιήθηκαν σε παραγωγικά έργα (6% περίπου)· το μεγαλύτερο τμήμα αφιερώθηκε είτε στη βελτίωση της θέσης της Εθνικής Τράπεζας και της Τράπεζας Ηπειρο-Θεσσαλίας ή για να πληρωθούν τα εσωτερικά δάνεια. Το φορολογικό σύστημα που εγκαινίασε ο Τρικούπης και στηρίχθηκε στους έμμεσους φόρους, άφηνε το εισόδημα και το αρχικό κεφάλαιο σχεδόν ελεύθερα, ενώ το κατά κεφαλή ποσοστό του φόρου ανερχόταν το 1893 σε 36,50 αντί για 19 το 1874. Οι σύντομες κυβερνήσεις του Δεληγιάννη απ' το 1885 ως το 1886 κι από το 1890 ως το 1892 επιδείνωσαν την κατάσταση, παρά τα πρόσκαιρα δημαγωγικά μέτρα. Το έλλειμμα του προϋπολογισμού αυξανόταν ολοένα: 30 εκατομμύρια το 1884, 61 το 1885, 66 το 1886.

Στο μεταξύ, οι αντιπρόσωποι των πιστωτών απ' όλες τις χώρες συνέρχονταν στην Αθήνα για να επιβάλουν διεθνή έλεγχο. Ο Τρικούπης, ξαναπαίρνοντας την εξουσία το 1893, κήρυξε τη χρεοκοπία. Η Αυλή (ο βασιλιάς), η αντιπολίτευση και οι τραπεζίτες συμμάχησαν εναντίον του. Έχασε τις εκλογές του 1895 και αποθαρρυμένος απ' αυτή την άγονη πάλη, εγκατέλειψε την Ελλάδα κι αποσύρθηκε στις Κάνες όπου και πέθανε.

Ν. Γ. Σβορώνος, «Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας», Αθήνα 1976, σελ. 103-104

Κείμενο 2

Αποτέλεσμα του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1897 υπήρξε και η επιβολή στην Ελλάδα Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου. . .

Η Ελληνική κυβέρνηση μετά την ήττα, τον Ιούλιο του 1897, κατέβαλε ύστατες προσπάθειες να συμβιβαστεί με τους δανειστές και να αποτρέψει τον έλεγχο. Πρώτα ο

διευθυντής της Εθνικής Τράπεζας Στ. Στρέιτ και στη συνέχεια ο Α. Συγγρός ανέλαβαν τις διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους των ομολογιούχων, αλλά χωρίς επιτυχία. . .

Η επίσημη ονομασία του οργανισμού, που ουσιαστικά ανέλαβε τη διαχείριση της Ελληνικής οικονομίας ήταν αρχικά Διεθνής Επιτροπή Ελέγχου. Ο όρος αυτός «όζων δουλείας» αντικαταστάθηκε ύστερα από ένα χρόνο με τον όρο Διεθνής Οικονομική Επιτροπή (Δ.Ο.Ε.) αλλά στη συνείδηση όλων και στην ιστορία έμεινε η λέξη Έλεγχος, γιατί αυτό ήταν στην πραγματικότητα. . . Ο οικονομικός έλεγχος που επιβλήθηκε στην Ελλάδα ήταν ιδιαίτερα βαρύς, αλλά αποβλέποντας πάντα στο συμφέρον των ομολογιούχων, είχε και ορισμένες ευνοϊκές επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία. Ο νόμος ΒΦΙΘ' (σημ: σχετικός νόμος που ψηφίστηκε από την ελληνική βουλή στις 21 Φεβρουαρίου 1898 και αφορά στην ίδρυση του Δ.Ο.Ε.) περιείχε διατάξεις που βοηθούσαν τη νομισματική σταθερότητα και τη βελτίωση της εσωτερικής αξίας της δραχμής. Επίσης με τον έλεγχο εμπεδώθηκε η ελληνική πίστη, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα συνάψεως νέων δανείων, που τα χρειάστηκε η Ελλάδα στα χρόνια που ακολούθησαν.

Διασκευασμένο απόσπασμα από την Ιστορία του Ελληνικού Έθνους της Εκδοτικής Αθηνών, τόμ. ΙΔ', σσ. 164-165

ΘΕΜΑ Δ1

Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που ακολουθούν να αναφερθείτε

α. στους τομείς στους οποίους επένδυσαν οι Έλληνες ομογενείς στην ελληνική αγορά (μον. 13) και

β. στον χαρακτήρα των επενδύσεων αυτών (μον. 12).

Μονάδες 25

Κείμενο 1

Όλες σχεδόν οι επενδύσεις ομογενών κεφαλαίων στην Ελλάδα είχαν ορισμένα πολύ διαφωτιστικά κοινά χαρακτηριστικά. Μερικές από αυτές ήταν κατάλληλες για εύκολη, ασφαλή ρευστοποίηση και μεταφορά του κεφαλαίου έξω από την Ελλάδα σε περίπτωση κινδύνου. Μερικές σήκωναν ασυνήθιστα μεγάλους συντελεστές απόσβεσης, που μείωναν στο ελάχιστο τη χρονική διάρκεια της διακινδύνευσης κεφαλαίου.

Αυτές πάλι που είχαν στοιχεία κινδύνου ήταν επικερδέστερες, είχαν δηλαδή την τυπική μορφή της κερδοσκοπίας. Υπήρχαν έτσι οι μεγάλες εμπορικές δουλειές σε μια χώρα ελεύθερου εμπορίου, μια δραστηριότητα που σήμαινε μικρές εγχώριες υποχρεώσεις, εύκολα εξαγόμενα κεφάλαια και μεγάλα ποσοστά κέρδους. Υπήρχαν μεταλλευτικές παραχωρήσεις με εξαιρετικούς όρους. Υπήρχαν τραπεζιτικές και χρηματιστικές επιχειρήσεις σε μια παρθένα αγορά που διψούσε για κεφάλαια και όπου επιτόκια ύψους 30-60% ήταν συνηθισμένο φαινόμενο σε εποχές που τα διεθνή επιτόκια περιορίζονταν σε 2,5-4,5%. Υπήρχε η ναυτιλία, όπου η αλλαγή της σημαίας είναι ασφαλιστική δικλείδα σ' εποχές εγχώριας κρίσης και μέσο εκβιασμού σ' εποχές παγκόσμιας ευφορίας. Υπήρχαν τα αστικά ακίνητα σε μια πρωτεύουσα με εκπληκτική πληθυσμιακή ανάπτυξη, όπως και οι τεράστιες αγροτικές εκτάσεις, οι αγορασμένες σε ευνοϊκές τιμές... Είναι, λοιπόν, πραγματικά εύστοχη η μαρτυρία του «Ραμπαγά», το 1882, για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των ομογενών:

«Ούτε εις ανάπτυξιν βιομηχανίας, ούτε εις επιχειρήσεις, εξ ων θα ζωογονηθώσιν αι εργατικαί τάξεις χρησιμοποιούσι τα χρηματικά κεφάλαιά των. Η κυβεία (τυχερό παιχνίδι), αι συμβάσεις, αι μετοχικαί ταχυδρακτυλουργίαι, είναι τα προσφιλή αυτών αντικείμενα».

Γ. Δερτιλή, Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση, (1880-1909) σελ. 59-65

Κείμενο 2

Η παρουσία στην Ελλάδα Ελλήνων κεφαλαιούχων της Διασποράς

Ο Ροΐδης έδινε την εξής γραφική περιγραφή στην επιθεώρηση «Ασμοδαίος»:

«... Επέδραμεν εκ των παραλίων του θρακικού Βοσπόρου εις την Αττικήν φυλή ανθρώπων, οίτινες καυχώνται επί ελληνική καταγωγή και πατριωτισμώ. Ψωμάρπαγες, σαρκοβόροι και μάλιστα τρεφόμενοι εκ κρέατος αυτοχθόνων... Τρώγουν εις τα γεύματά των πλακούντια εκ κρέατος ιθαγενούς... Στρατηλάτης των Μέγας είναι ο Ανδρέας Τσιγκρός (ενν. Συγγρός)».

Η παρουσία στην Ελλάδα, για πρώτη φορά, τόσων Ελλήνων κεφαλαιούχων και τόσων κεφαλαίων δημιούργησε ένα κλίμα κερδοσκοπίας σε έκταση πρωτοφανή. Στις δημοτικές εκλογές του 1883 ο Στέφανος Ξένος απένειμε στους πλούσιους ομογενείς το χαρακτηρισμό «χρυσοκάνθαροι», ο οποίος και ευτύχησε να υιοθετηθεί από τη σχετική φιλολογία της εποχής. Ο όρος αυτός φαίνεται ότι εξέφραζε όλη την αμηχανία, την ανασφάλεια και τη δυσφορία του εγχώριου μικροαστισμού απέναντι στην εισβολή των μεγιστάνων του κεφαλαίου.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΔ΄, σ. 57

Καλή επιτυχία!!!